

Nye prøver med læringsstøttende formål

Lesekommisjonen

2. september 2026

Elisabeth Heggehagen

Presentasjon av oppdraget

Utdanningsdirektorat skal utvikle nye prøver med læringsstøttende formål. De nye prøvene skal være gode pedagogiske verktøy for lærerne til å støtte elevenes læring.

I oppdraget ligger også at vi skal utrede og implementere et nytt fleksibelt verktøy som skal erstatte kartleggingsprøvene på 1. trinn. Verktøyet skal gi lærerne hjelp til å følge opp elever som trenger ekstra støtte i begynneropplæringen.

Føringer i oppdraget er at Udir aktivt skal innhente synspunkter og erfaringer fra brukergruppene i utviklingsarbeidet og andre relevante aktører. Det samlede omfanget av obligatoriske tester i skolen skal ikke øke.

Føringer i oppdraget

Blant annet:

- ha en tydelig kobling til innholdet i læreplanverket
- gi et rikt og nyansert bilde av elevenes kompetanse
- være tilpasset ulike elevgrupper
- følges av nødvendig støttmateriell til hvordan resultatene kan brukes og følges opp
- være oppdaterte, relevante og brukervennlige
- ikke presentere resultater på en slik måte at det legger til rette for rangering eller konkurranse mellom skoler

Utredning og forslag til konsepter

Arbeidsgrupper med lærere utredet ulike konsepter våren 26:

- Hva har skolen behov for?
- Hva kan være gode løsninger?

Beskrivelse av oppdraget:

Utdanningsdirektoratet skal i tråd med føringene i Meld. St. 34 utvikle nye prøver i lesing, matematikk og engelsk på 5. og 8. trinn med et tydelig læringsstøttende formål. De nye prøvene skal være gode pedagogiske verktøy for lærerne til å støtte elevenes læring.

Hva er en læringsstøttende prøve

Et verktøy som støtter skolenes arbeid med elevenes læring:

- Informasjon man kan stole på
- Rikere og mer relevant informasjon
- Integrert del av skolens arbeid med elevens læring

Behovsbeskrivelse og forslag fra lesegruppa

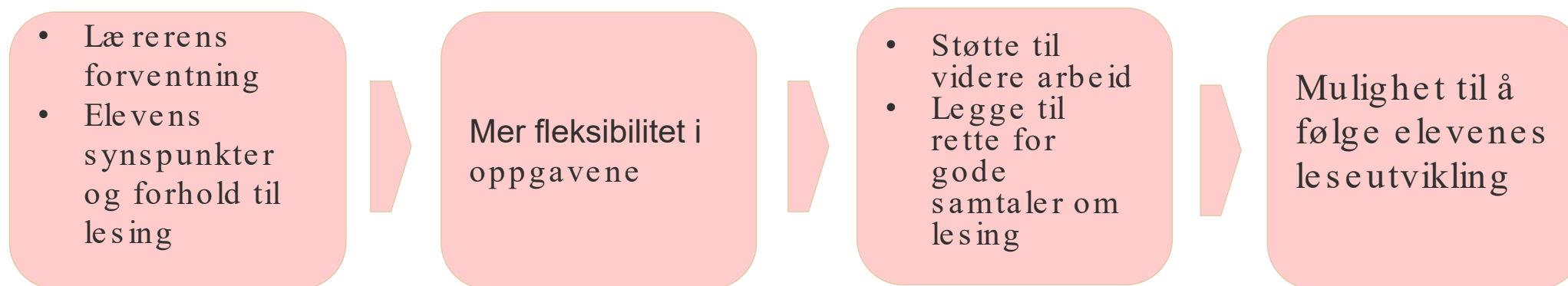
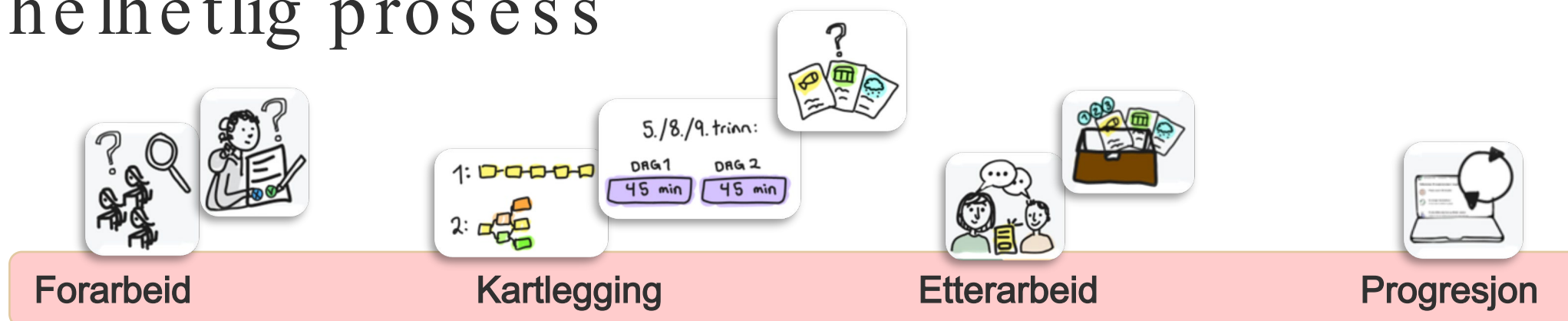
Mestring og
motivasjon for
eleven – måle
ferdighet, ikke
utholdenhet

Lærers
vurderinger:
Inkludere kvalitativ
informasjon i
resultatvisningen

Oppgaver som gir
god informasjon om
alle elever

God og nyttig informasjon både om
hver elev og om klassen

En helhetlig prosess

Samiske prøver

Leseprøver på samisk

- Tett opp til leseprøvene på norsk, med nødvendige tilpasninger og justeringer
- Utvikles med utgangspunkt i samisk språk, kultur og samfunnsliv, og LK20/LK20S
- Inkludere spørsmål om elevenes språklige bakgrunn, leseinteresse, språksituasjonen ved skolen og i hvilken grad samisk er integrert i elevenes hverdag
- Mangel på fagtekster og fagbøker på samisk i mange fag understreker behovet for å gjøre flere faglige tekster tilgjengelige

Informasjon om læringsutbytte

- Forbedret kvalitativ informasjon
- Utviklet på egne premisser
- Relevante sammenligningsgrunnlag
- Læremidler på samisk

Hovedmomenter i arbeidsgruppas forslag

- Mål: Støtte lærerne i å utvikle elevene leseferdigheter
- Ikke en enkelthendelse, men en helhetlig prosess
- Inkludere lærerens og elevens kvalitative vurderinger
- En prøve som er mer tilpasset eleven
- Støtteressurser som
 - vinkles mot ulike faglige behov – *alle lærere er leselærere*
 - styrker felles arbeid på skolen

Hva skjer videre?

- Omfattende arbeid – noe kan skje raskt, og noe vil ta mer tid
- Viktig å forankre med de som skal bruke de nye prøvene
 - Prøve ut forskjellige løsninger på ulike skoler
- Verktøy og prøver til bruk i begynneropplæringen
 - Store variasjoner, mange elever blir ikke fanget opp tidlig nok
 - Se i lys av andre endringer i begynneropplæringen

